

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2166/2538

อัยการสำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ หจก. อุดมพาร์เซ็นเตอร์ ที่ 1 จำเลย นางสาวอัญชลี ศานติวรรณธรรม ที่ 2 จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 39, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.อ.
มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยออกเช็คพิพาทชำระหนี้แก่ผู้เสียหายเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินผู้เสียหายนำเช็คพิพาทไปร้องทุกข์และมอบไว้ต่อพนักงานสอบสวนต่อมาผู้เสียหายยอมรับเช็คจำนวน 25 ฉบับจากจำเลยเป็นการแลกเปลี่ยนกับเช็คพิพาทโดยยินยอมคืนเช็คพิพาทให้แก่จำเลยแต่ยังไม่อาจคืนได้ในขณะที่รับเช็ค 25 ฉบับจึงได้บันทึกไว้ในเอกสารว่าเช็คชุดเก่ายังไม่ได้คืนและผู้เสียหายได้นำเช็คบางฉบับของจำนวน 25 ฉบับที่ถึงกำหนดจ่ายเงินไปเรียกเก็บเงินแล้วแสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายตกลงเข้าถือสิทธิตามเช็คดังกล่าวและสละสิทธิหรือไม่ยึดถือสิทธิใดๆ ที่มีอยู่ในเช็คพิพาทอีกต่อไปรวมทั้งสิทธิที่จะดำเนินคดีอาญาเอากับจำเลยด้วยข้อตกลงดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการยอมความกันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับเช็คพิพาทระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2) การที่ผู้เสียหายไม่ได้รับเงินตามเช็คจำนวน 25 ฉบับตามข้อตกลงแลกเปลี่ยนเช็คก็ไม่เป็นเงื่อนไขในการตกลงยอมความกันเพราะผู้เสียหายชอบที่จะดำเนินคดีแก่ผู้ออกเช็คจำนวน 25 ฉบับเป็นคดีใหม่ต่อไปได้และไม่ทำให้สิทธิดำเนินคดีอาญาในเช็คพิพาทซึ่งระงับไปแล้วเปลี่ยนแปลงไป

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 และ 91 จำเลยที่ 2 ให้การปฏิเสธระหว่างพิจารณา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งรับฟ้องจำเลยที่ 1 เป็นไม่รับฟ้องจำเลยที่ 1 ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 2 มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 เรียงกระทงลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ลงโทษจำคุกกระทงละ 2 เดือน จำเลยที่ 2 กระทำความผิด 7 กระทง รวมลงโทษจำเลยที่ 2 มีกำหนด 14 เดือน จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษากลับ ให้ยก ฟ้องโจทก์ ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติว่าจำเลยที่ 2 ออกเช็คตามฟ้องจำนวน 7 ฉบับ ในนามของห้างหุ้นส่วนจำกัด ร.อุดมพาร์เซ็นเตอร์ จำเลยที่ 1 มอบให้บริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ผู้เสียหายเพื่อเป็นการชำระหนี้ค่าสินค้าประเภทน้ำมันหล่อลื่น ต่อมาเมื่อเช็คแต่ละฉบับถึงกำหนดใช้เงินแล้วผู้เสียหายได้นำเข้าบัญชีธนาคารเพื่อเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็คได้ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่า ยังรอเรียกเก็บเงินอยู่ โปรดนำมายื่นใหม่ ปรากฏตามเช็คเอกสารหมาย จ.1, จ.3, จ.6, จ.10, จ.14, จ.17 และ จ.20 และใบคืนเช็คเอกสารหมาย จ.2, จ.4, จ.7, จ.11, จ.15, จ.18 และ จ.21 ตามลำดับ ผู้เสียหายนำเช็คและใบคืนเช็คไปร้องทุกข์เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2534 ปรากฏตามเอกสารหมาย จ.24 ต่อมาวันที่ 11 ตุลาคม 2534 จำเลยที่ 1 ได้มอบเช็คธนาคารกสิกรไทย สาขาบางยี่ขัน ให้แก่ผู้เสียหายจำนวน 10 ฉบับ และวันที่ 20 พฤศจิกายน 2534 มอบเช็คธนาคารศรีนคร จำกัด สาขาสามแยกไฟฉาย ให้แก่ผู้เสียหายอีก 15 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 25 ฉบับ เช็คทุกฉบับมีนางจงจิตต์เจริญสุข

ผลทวิ เป็นผู้สั่งจ่าย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหมายเลข.1 ล.2 ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่าได้มีการยอมความกันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้วหรือไม่ โจทก์อ้างว่ากรณีนี้ยังไม่มีการประชุมยอมความกันทางอาญา ผู้เสียหายเพียงแต่รับเช็คใหม่ทั้ง 25 ฉบับที่จำเลยที่ 1 มอบให้เพื่อเรียกเก็บเงินเท่านั้น หากเรียกเก็บเงินไม่ได้ทั้งหมด เช็คพิพาททั้ง 7 ฉบับผู้เสียหายก็จะไม่คืนให้จึงถือไม่ได้ว่ามีการยอมความแล้ว เห็นว่า นายชาญ สรรพศรีพยานโจทก์ผู้ที่รับมอบเช็คจำนวน 25 ฉบับ เบิกความว่า ห้างจำเลยที่ 1 เคยผ่อนผันการชำระหนี้ตามเช็คพิพาททั้ง 7 ฉบับให้แก่บริษัทผู้เสียหายใหม่ โดยจ่ายเช็คให้รวม 25 ฉบับ รวมยอดเงินตามเช็ค 871,069 บาท (ที่ถูกต้องคือ 871,249 บาท) ส่วนที่เกินต้นเงินตามเช็คพิพาททั้ง 7 ฉบับ เป็นค่าดอกเบี้ย เห็นได้ว่ายอดเงินรวมตามเช็คพิพาททั้ง 7 ฉบับ น้อยกว่ายอดเงินรวมตามเช็คที่ออกให้ใหม่ 25 ฉบับ เป็นเงินถึงหนึ่งแสนบาทเศษ เชื่อว่าห้างจำเลยที่ 1 คงไม่ยอมแลกเปลี่ยนเช็คและชำระเงินตามเช็ค 25 ฉบับ ให้แก่ผู้เสียหายโดยไม่ได้อะไรตอบแทน ที่นายชาญเบิกความว่าหากสามารถนำเช็คทั้ง 25 ฉบับ เรียกเก็บเงินได้ก็จะคืนเช็คพิพาทให้จำเลย ทำนองว่าผู้เสียหายจะไม่คืนเช็คพิพาทให้ฝ่ายจำเลยจนกว่าเช็ค 25 ฉบับ จะเบิกเงินได้ จึงไม่ใช่อการยอมความนั้น เห็นว่า เช็คพิพาทมิได้อยู่ที่นายชาญขณะที่ได้รับเช็ค 25 ฉบับ แต่อยู่ที่พนักงานสอบสวน ดังนั้นจึงมีการบันทึกในเอกสารหมายเลข.1 ล.2 ว่า "หมายเหตุ เช็คชุดเก่ายังไม่ได้คืน"หากจะฟังว่าผู้เสียหายยังติดใจเอาความตามเช็คพิพาทและไม่ยอมคืนเช็คพิพาทให้ ก็จะทำให้ผู้เสียหายเป็นผู้ทรงเช็คในมูลหนี้อันเดียวกันถึง 32 ฉบับ ซึ่งเกินจำนวนหนี้และหากเช็คเปลี่ยนมือจำเลยที่ 1 อาจต้องรับผิดชอบเช็คทั้งหมด ซึ่งเป็นจำนวนเงินถึง 1,600,000 บาทเศษ จึงไม่มีเหตุผลที่จำเลยที่ 1 จะยินยอมเช่นนั้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้เสียหายยอมรับเช็คจำนวน 25 ฉบับเป็นการแลกเปลี่ยนกับเช็คพิพาท โดยยินยอมคืนเช็คพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 แต่ยังไม่อาจคืนได้ในขณะที่รับเช็ค 25 ฉบับจึงได้บันทึกไว้ในเอกสารหมายเลข.1 ล.2 ว่า "เช็คชุดเก่ายังไม่ได้คืน"อนึ่งปรากฏว่าผู้เสียหายได้นำเช็คบางฉบับของจำนวน 25 ฉบับที่ถึงกำหนดจ่ายเงินไปเรียกเก็บเงินแล้ว แสดงให้เห็นว่าผู้เสียหายตกลงเข้าถึงสิทธิตามเช็คดังกล่าวและสละสิทธิหรือไม่ยึดถือสิทธิใด ๆ ที่มีอยู่ในเช็คพิพาทอีกต่อไป ทั้งนี้ รวมทั้งสิทธิที่จะดำเนินคดีอาญาเอากับจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ออกเช็คด้วยข้อตกลงแลกเปลี่ยนเช็คดังกล่าวระหว่างผู้เสียหายกับจำเลยที่ 1 ถือได้ว่าเป็นการยอมความกันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับเช็คพิพาทระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2)การที่ผู้เสียหายไม่ได้รับเงินตามเช็คจำนวน 25 ฉบับ ตามข้อตกลงแลกเปลี่ยนเช็ค ก็ไม่เป็นเงื่อนไขในการตกลงยอมความกัน เพราะผู้เสียหายชอบที่จะดำเนินคดีแก่ผู้ออกเช็คจำนวน 25 ฉบับ เป็นคดีใหม่ต่อไปได้ และไม่ทำให้สิทธิดำเนินคดีอาญาในเช็คพิพาทซึ่งระงับไปแล้วเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นชอบแล้ว"พิพากษายืน

องค์คณะ

สุประดิษฐ์ หุตะสิงห์ · สุทธิ นิธิโรจน์ · สุชาติ ถาวรวงษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2166/2538>